

dier betegnede. Lovforslaget blev derefter forelagt af mig i sidste Samling i Folkethinget. Jeg anerkender, som sagt, de modsaaende Meninger, der kunne være med Hensyn til det Spørgsmaal, om Lovforslaget oprindelig skulde have været fremmet; men efter moden og nøie Overveielse er det blevet min Overbevisning, at det var min Pligt at bringe denne Sag frem, og jeg tror, at der vilde være blevet reist stærke og det grundede Anker imod mig, dersom jeg ikke havde givet Rigsdagen Leilighed til at udtale sig om denne Sag, efter at den var kommen saa vidt, som den var. Nu vide ærede Medlemmer, hvorledes man optraadte med Hensyn til dette Lovforslags Behandling. Jeg tror, at i almindelige Træk vil det være samtlige Thingets Medlemmer bekendt, baade hvorledes Udvalgets Flertal stillede sig, og hvorledes Afstemningerne i Thinget faldt, og ligeledes vil det i almindelige Træk være bekendt, paa hvilken Maade Finantsministeren troede paa Regeringens Begne at maatte stille sig overfor de fremkomne Forslag. De Enkelte, som interessere sig nærmere derfor, tør jeg forudsætte vilde have lagt Mærke til mine forskjellige Udtalelser i denne Sag. Til dem tør jeg derfor henvise, fordi de formentlig tilstrækkelig betegne det Standpunkt, jeg har maattet indtage.

I en Sag af en Bestaaffenhed som denne, hvor man vel ganske vist kan fremføre almindelige Grundsætninger i en første Forhandling som denne, men hvor i Virkeligheden Alt kommer an paa disse almindelige Grundsætningsers Anvendelse i en Mangfoldighed af Enkeltheder, ligger det i Sagens Natur, i det Mindste efter min Opfattelse, at en forstandig Minister inden de Grændser, som hans Overbevisning maa drage ham, kan og skal være meget indødelommende, saasnart han ser, at det er muligt, at der kan danne sig en overensstemmende Anskuelse mellem Rigsdagens forskjellige Thing, og derfor skal han vogte sig for paa et altfor tidligt Standpunkt bestemt at udtale enten et afgjort Ja eller et afgjort Nei. Det gjælder jo overhovedet om mange Sager, at der er en Forskjel mellem det, som Ministeren anser for det Rigtigste, og det, han kan finde sig i, naar Rigsdagen enes derom, medens der dog altid i vigtigere Spørgsmaal maa blive Noget, som han efter sin Overbevisning ikke kan eller vil slutte sig til, saaledes at han, alt efter Omstændighederne, enten møder det med et bestemt Nei eller, naar Forholdene tilstede det, overlader de Mænd, der vinde et Things Flertal for en Anskuelse, han bestemt maa modsætte sig, selv at overtage Ansvaret for Løsningen af de derved opstaaede Sammenstød. Men særlig gjælder det om en Sag som Toldtarifen, hvor det i saa høi Grad kommer an paa Enkeltheder, at det ikke kan være Andet, end at en Minister maa være ikke saa lidet tilbageholdende. Paa de tidligere Trin af dens Behandling har jeg derfor efter Evne i det andet Thing søgt at hævde min

selvstændige Stilling, saa at jeg ikke overfor en senere Forhandling paa nogen Maade var bunden ud over de Grændser, der laa i min egen Overbevisning, og ligesaa lidt som jeg i Folkethinget ved de der fremkomne forskjellige Udtalelser har ladet mig drive i en bestemt afvigende Retning, ligesaa lidt vil jeg i dette Thing lade mig drive til paa Grund af Udtalelser, som kunne fjerne mig mere eller mindre fra mine, at optage Forhandlingen paa saadan Maade, at jeg endog blot tilskyndelende som til at stille mig paa et Standpunkt, som ikke tilkommer mig. Jeg kunde ønske, at adskillige af de Foredrag, der ere holdte her idag, vare blevene holdte i Folkethinget; jeg tror, at derved vilde den rette Rigevægt snarere være fremkommen og navnlig en naturlig Stilling for Ministeren; dette Tankeexperiment kan jo ikke føres igjennem, men det kan bidrage til at forklare, hvorledes jeg ikke anser det for rigtigt at fremstille Alt, hvori vi ere uenige, men fornemmelig indskrænke mig til at forklare mit eget Standpunkt; thi dette tror jeg er det, som ved den første Behandling naturlig maa ventes af Ministeren, om han end væsentligt ikke har Andet at sige, end hvad der ligger i Altiernes og fremgaar af hele Sagens Gang. Jeg skal da holde mig til de Punkter, der interessere Thinget mest, og hvor til det ærede kongevalgte Medlems Foredrag gav mig mest Anledning.

Det ærede kongevalgte Medlem fremhævede den Forskjellighed i den finansielle Betragtning, der laa til Grund for Lovforslaget, som det blev fremlagt af min ærede Forgænger, og den Opfattelse, som ligger til Grund i det Forslag, som nu foreligger. Ja, jeg har allerede tidligere gjentagne Gange udtalt mig derom, og det under mig, at det ærede Medlem ikke engang fremhævede det ene Synspunkt, som selv ved den første Betragtning strax træder frem, nemlig at hørken min ærede Forgænger eller jeg have motiveret Lovforslaget paa den Maade, at en indirekte Stats Nedsettelse burde erstattes ved en direkte Stats Forhøielse. De Herrer ville se, at paa dette Punkt er der ikke nogen Forskjel i Betragtningen. Derimod er der ganske vist en Forskjel med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilken Nedsettelse i Toldbestatningens Udbytte, Finantserne kunne antages at taale, uden at man fordrer en samtidig Forhøielse af Indtægterne. Det er dette Punkt, som aabenbart er det, hvori min personlige Opfattelse af Forholdet har haft mere Frihed til at gjøre sig gjældende, men som jeg antydede, er der dog ogsaa i denne frie Opfattelse et væsentligt Nødvendigheds-element tilstede, og det er dette, jeg ønsker at fremhæve. Ganste vist, mine Herrer! er der efter min Mening megen Overdrivelse i den Mangstelse — kan jeg gjerne sige —, hvormed man fra visse Sider har set de indirekte Indtægter stige. Jeg har søgt efter Evne at reducere denne Paastand om Indtægternes Stigen til dens Sand-